

מטה הבטיחות

2 עובדים נהרגו כתוצאה מהתמוטטות פיגום זקפים

2 עובדים נהרגו כתוצאה מהתמוטטות פיגום זקפים

האירוע הנורא שנגרם אתמול (12 דצמבר 2022), נחקר על ידי משטרת ישראל (יחידת פלייס) בסיוע מקצועי של חוקרי מינהל הבטיחות והבריאות בתעסוקה.

האירוע הנחקר הינו הסיבות והנסיבות שגרמו להתמוטטות פיגום זקפים שגובהו מעל 30 מטרים, ששימש למטרת התקנת חיפויי אבן בבניין בהקמה.

מטה הבטיחות בענף הבניה בישראל, מבקש לחדד את מודעותם של מבצעי עבודות בניה לנושאים אלה:

- תאונות קשות רבות בעולם הבניה נגרמות דווקא בסוף עבודות הבניה, בשלבי הגימור והפיתוח. **מטה הבטיחות ממליץ למבצעי עבודות בניה להגביר את הבקרה והשליטה ולהיערך נכון לקראת שלבי הסיום של פרויקט.**
- אחד האתגרים בפניהם ניצבים מנהלי פרויקטים ומנהלי עבודה הינו, **תיאום הדוק ומתוכנן בין קבלני משנה, לדוגמה, בין קבלני אבן לבין בוני פיגומים מקצועיים. מטה הבטיחות ממליץ למבצעי עבודות בניה לבחון את מידת המוכנות של קבלני משנה לביצוע עבודתם ואת מידת התיאום הנדרש בין קבלני משנה.**
- הקמה ופירוק של פיגומי זקפים, ובפרט פיגומים מיוחדים, מחייב שליטה מלאה בהוראות התקנות הבטיחות בעבודות בניה, המפרטות את הדרישות המקצועיות ואת הדרישות לקיום בקרה ומעקב.
- בטבלה המצורפת כאן, מפורטים עיקרי הדרישות וההפניות לתקנות. **אנא חזרו ושננו את הדרישות הללו ודרישות נוספות המפורטות בתקנות, למדו את אנשיכם ופעלו ליישום מלא ואיכותי של דרישות אלו.**

טבלת ריכוז עיקרי התקנות הקשורות לנקודת מפנה זו.

סימוכין	הדרישה בתקנות
תקנות הבטיחות בבניה – פרק ב – תקנה 17	<p>השגחת בונה מקצועי לפיגומים</p> <ul style="list-style-type: none"> לא יתקינו ולא יפרקו פיגום שגובהו עולה על 6 מטרים, אלא תחת השגחתו והנהלתו הישירה של בונה מקצועי לפיגומים. ואם הפיגום טעון תכנון של מתכנן הקמת פיגומים – גם לפי הוראות מתכנן הקמת הפיגומים ותכנית הפיגומים.
תקנות הבטיחות בבניה – פרק ב – תקנה 17א.	<p>התקנה ופירוק של פיגום מיוחד^[1]</p> <ul style="list-style-type: none"> מבצע הבנייה יקים ויפרק פיגום מיוחד לפי תכנית שהוכנה בידי מתכנן הקמת פיגומים. בונה פיגומים מקצועי לא יתקין, יפרק או יעשה שינוי בפיגום אלא בהתאם להוראות תקנות אלה והוראות יצרן הפיגום, ואם הפיגום טעון תכנון של מתכנן הקמת פיגומים – גם לפי הוראות מתכנן הקמת הפיגומים ותכנית הפיגומים.
תקנות הבטיחות בבניה – פרק ב – תקנה 22א.	<p>שינויים בפיגום</p> <ul style="list-style-type: none"> לא יבצע אדם שינוי בפיגום, לרבות הסרה של חלק ממנו, אלא אם כן הוא בונה מקצועי לפיגומים או שהוא עושה כן על פי הנחייתו בכתב של בונה פיגומים מקצועי. בוצע שינוי כאמור, יודיע מי שביצע את השינוי למנהל העבודה מיד בסמוך לכך על ביצועו.
תקנות הבטיחות בבניה – פרק ב – תקנה 23.	<p>פירוק הפיגום</p> <ul style="list-style-type: none"> פירוק פיגום ייעשה באופן הדרגתי מלמעלה למטה, על כל חלקיו, כך שבכל עת תישמר שלמותו ויציבותו של החלק הנותר. מהמקום שבו מפרקים פיגום יורחקו כל האנשים זולת אלה העוסקים ישירות בביצוע הפירוק. חלקי הפיגום יורדו בזהירות ולא יזרקו מכל גובה שהוא.

מטה הבטיחות מביע את בטחונו בכך, שריענון הדרישות המפורטות בתקנות והיערכות מתאימה ליישומן, ישביחו את האיכות והבטיחות וימנעו סבל וצער מכל כך הרבה אנשים.

שלכם
איל בן ראובן, אלוף (מיל)
ראש מטה הבטיחות

"[1](#)מתכנן הקמת פיגומים" – מי שרשאי לתכנן מבנה מן הסוג שבו משתמשים בפיגום, לפי תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 ;
"פיגום זקפים מיוחד" – פיגום זקפים שגובהו מהנקודה הנמוכה של המשטח שעליו הוא עומד עד למשטח העליון עולה על 30 מטרים ;
"פיגום מיוחד" – פיגום זקפים מיוחד, פיגום שצורתו מיוחדת או פיגום הבנוי מחמרים מיוחדים או המשמש למטרות מיוחדות ;

עובדים על בטוח - מצילים חיים!

העובדות המתוארות במסמך זה הינן בהתאם להתרשמות נציג מטה הבטיחות שביקר בשטח ועל דעתו בלבד. אין לראות בעובדות המתוארות כתיאור העובדות כפי שאירעו בפועל. תיאור העובדות אינו בא להחליף את ממצאי החקירה של גוף מוסמך. יובהר כי ההמלצות המתוארות אינן באות להחליף את הפעולות הנדרשות מהקבלן על פי כל דין, חוק או תקנה והן אינן באות במקום הנחיות הרשויות המוסמכות.
